

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

w sprawie A. S. oskarżonej o czyny z art. 231 § 1 k.k. i inne
i K. T. oskarżonej o czyn z art. 271 § 3 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron
w dniu 10 września 2025 r.,
skargi obrońcy oskarżonych
od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie
z dnia 12 marca 2025 r., sygn. akt XI Ka 1120/24,
uchylającego w części wyrok Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie
z dnia 24 września 2024 r., sygn. akt IV K 755/23 i przekazującego sprawę Sądowi
Rejonowemu do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić skargę;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania skargowego obciążyć oskarżone A. S. i K. T. w częściach na nie przypadających.**

UZASADNIENIE

A. S. została oskarżona o to, że:

1. w okresie od dnia 21 listopada 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. w W., pow. h., będąc funkcjonariuszem publicznym zatrudnionym w jednostce budżetowej Gminy W., pełniąc funkcję Wójta Gminy W., nie dopełniła swojego

obowiązku, wynikającego z art. 274 ust. 3 i art. 276 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansowych publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1634) przeprowadzenia audytu wewnętrznego w Urzędzie Gminy W. w latach 2018 i 2019 r. czym działała na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.,

2. w dniu 30 grudnia 2020 r. w W., pow. h., będąc funkcjonariuszem publicznym zatrudnionym w jednostce budżetowej Gminy W., pełniąc funkcję Wójta Gminy W., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez firmę audytorską T. sp z.o.o. z siedzibą w W. oraz w celu osiągnięcia korzyści osobistej, przekroczyła swoje uprawnienia w ten sposób, że zleciła zapłatę kwoty 38.376 zł wynikającą z faktury VAT nr [...] wystawionej przez w/w firmę audytorską, obejmującej również niezasadną należność w wysokości 19.188 zł za audyt wewnętrzny w Urzędzie Gminy W. w roku 2019, który to audyt w rzeczywistości nie został przeprowadzony, czym działała na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231 § 2 k.k.,
3. w okresie od dnia 18 lipca 2019 r. do 13 września 2019 r. daty bliżej nieustalonej, w W., pow. h., poprzez podstępne wprowadzenie w błąd osób upoważnionych do wystawienia dokumentu wyłudziła poświadczenie nieprawdy co do faktu zlecenia i przeprowadzenia audytu wewnętrznego w Urzędzie Gminy W. w protokole kompleksowej kontroli gospodarki finansowej Gminy W. z dnia 24 września 2019 r. przeprowadzonej we wskazanym wyżej okresie przez Regionalną Izbę Obrachunkową w L., w ten sposób, że przedłożyła inspektorom przeprowadzającym przedmiotową kontrolę umowę na wykonanie usługi audytu wewnętrznego datowaną na dzień 1 stycznia 2019 r. oraz złożyła pisemne oświadczenie że audyt jest przeprowadzany, w sytuacji gdy w rzeczywistości w 2019 r. w Urzędzie Gminy W. nie było przeprowadzanego audytu wewnętrznego, tj. o czyn z art. 272 k.k.

K. T. została oskarżona o to, że w dniu 30 grudnia 2020 r. w W., woj. [...], S. T., będąc członkiem Zarządu T. sp z.o.o. w W., a K. T. będąc prokurentem wskazanej spółki, a tym samym będąc osobami upoważnionymi do wystawienia dokumentu, działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą, w celu osiągnięcia

korzyści majątkowej przez w/w spółkę, poświadczyli nieprawdę co do okoliczności mającej znaczenia prawne w ten sposób, że wystawili fakturę VAT nr [...], opiewającą na łączną kwotę 38.376 zł, obejmującą również niezasadną należność za audyt w Urzędzie Gminy W. w 2019 r. w kwocie 19.188 zł, który to audyt w rzeczywistości nie został przeprowadzony, tj. o czyn z art. 271 § 3 k.k.

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wyrokiem z dnia 24 września 2024 roku, sygn. akt IV K 755/23 uniewinnił m.in. A. S. i K. T. od popełnienia zarzucanych im czynów.

Od powyższego wyroku apelację wniósł prokurator.

Sąd Okręgowy w Lublinie, wyrokiem z dnia 12 marca 2025 r., sygn. akt XI Ka 1120/24, uchylił zaskarżony wyrok m.in. wobec A. S. i K. T. i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Rejonowemu Lublin-Zachód w Lublinie do ponownego rozpoznania, w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy i orzekł o wydatkach za postępowanie odwoławcze.

Skargę od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonych A. S. i K. T., zaskarżonemu wyrokowi zarzucając obrazę przepisów postępowania, tj. naruszenie art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. poprzez błędne przyjęcie, że zachodzi potrzeba przeprowadzenia przewodu na nowo w całości, pomimo, że taka podstawa uchylecia w tej sprawie nie nastąpiła.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt I i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator Rejonowy w odpowiedzi na wniesioną skargę, wniósł o jej oddalenie, z uwagi na jej oczywistą bezzasadność.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonych A. S. i K. T. okazała się niezasadna, wobec czego podlegała oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 539a § 3 k.p.k. podstawą do wniesienia skargi na wyrok sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania jest wyłącznie naruszenie przepisu określonego w art. 437 k.p.k. albo wystąpienie

uchybień wymienionego enumeratywnie w treści art. 439 § 1 k.p.k. Tak więc rozpoznanie skargi ogranicza się do zbadania, czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 k.p.k. albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 § 1 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego, względnie, czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.).

Tym samym niedopuszczalne jest, aby Sąd Najwyższy w trybie art. 539a k.p.k. badał merytorycznie prawidłowość przeprowadzonej kontroli odwoławczej w aspekcie uchybień podniesionych w apelacji, jak również zasadność uchybień stwierdzonych przez sąd odwoławczy (zob. postanowienie SN z dnia 13 września 2022 r., V KS 15/22; postanowienie SN z dnia 12 stycznia 2022 r., IV KS 64/21; postanowienie SN z dnia 28 stycznia 2022 r., II KS 29/21; postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2022 r., V KS 36/21).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, wskazać należy, że sąd odwoławczy nie dopuścił się naruszeń, o których mowa w art. 539a § 3 k.p.k., a przede wszystkim obraży art. 437 § 2 k.p.k., na który we wniesionej skardze powołuje się obrońca oskarżonych.

Sąd Okręgowy w Lublinie w uzasadnieniu wyroku, dostrzegając zakaz wynikający z art. 454 § 1 k.p.k., wskazał wyraźnie, że nie mógł skazać oskarżonych A. S. i K. T., ponieważ zostały one uniewinnione przez sąd I instancji. Ponadto sąd ten podniósł, że sąd I instancji powinien wszechstronnie i wnikliwie przeanalizować i ocenić zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, z uwzględnieniem reguł zawartych w art. 4 i 7 k.p.k., ustalając szczegółowo stan faktyczny. Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje jednoznacznie, że sąd odwoławczy dostrzegł wadliwość w zakresie przeprowadzonej przez sąd I instancji oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, sąd odwoławczy wskazał na zaistnienie uchybień w zakresie przeprowadzonej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, w szczególności wyjaśnień oskarżonych i zeznań świadków, przede wszystkim pracowników Urzędu Gminy W. (bez konieczności ponownego przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości), których istnienie skutkowało koniecznością uchylenia wyroku we wskazanym zakresie. Zdaniem sądu odwoławczego „sąd

meriti dokonując analizy zgromadzonego materiału dokonał dowolnych ustaleń”, które niesłusznie doprowadziły do przyjęcia, że oskarżone nie popełniły zarzucanych im czynów. Z uwagi zaś na ograniczenie płynące z treści art. 454 § 1 k.p.k., sąd ten nie mógł skazać oskarżonych w instancji odwoławczej.

W rozpatrywanej sprawie został zatem spełniony warunek przyjęty w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego lub umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określona w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. (zob. uchwała SN z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18).

Konkludując, sąd odwoławczy wskazał na zaistnienie takich uchybień w zakresie przeprowadzonej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, których istnienie skutkowało koniecznością uchylenia wyroku we wskazanym zakresie. Sąd ten prawidłowo uzasadnił, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego, czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 13 września 2022 r., V KS 15/22; postanowienie SN z dnia 24 stycznia 2025 r., II KS 45/24). W realiach przedmiotowej sprawy stwierdzono zatem wystąpienie przesłanki kasatoryjnej w związku z niemożnością wydania wyroku skazującego ze względu na regułę *ne peius*.

Zdaniem skarżącego, w sprawie nie zaistniała podstawa do uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Tymczasem powodem orzeczenia kasatoryjnego nie była przesłanka wskazana przez skarżącego, ale wystąpienie reguły *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy nie znajdując podstaw do uwzględnienia skargi orzekł o jej oddaleniu, obciążając oskarżone kosztami

sądowymi postępowania skargowego w częściach na nie przypadających, na podstawie art. 636 § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k.

[J.J.]

[r.g.]